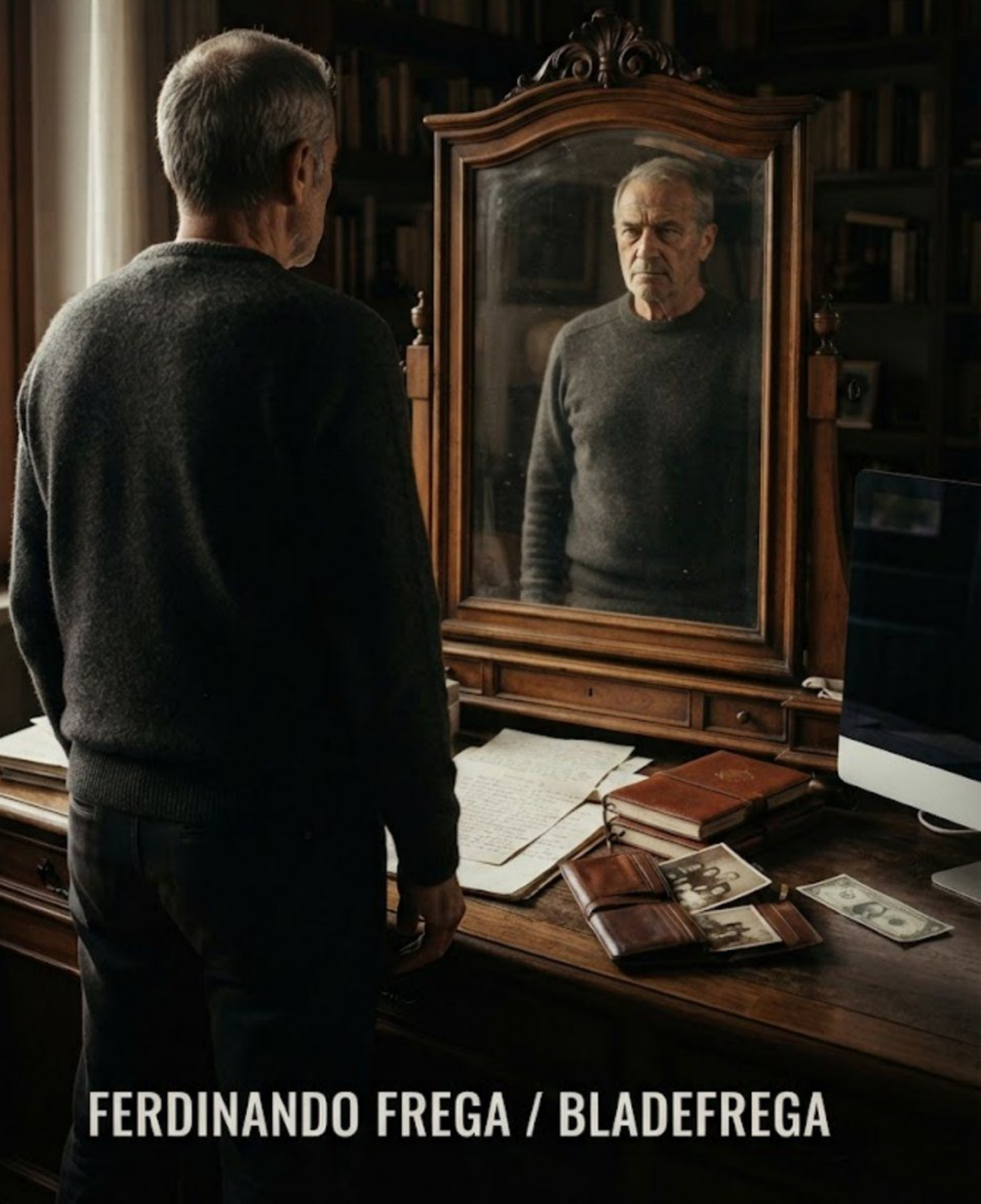

HE IS DEAD. EXPLAIN THIS.

My Father's Funeral Was the End of His Life.
Not of His Presence.

FERDINANDO FREGA / BLADEFREGA

AMEKUFA. ELEZA HILI.

Mazishi ya Baba Yangu Yalikuwa Mwisho wa Maisha Yake. Si wa Uwepo Wake.

Baba yangu alikufa.

Hiyo si nadharia.

Kulikuwa na mazishi.

Kulikuwa na jeneza.

Kulikuwa na makaburi.

Kulikuwa na ndugu waliopeana mikono, wakiongea kwa sauti ya chini, wakirudia sentensi zilezile ambazo watu wamezirudia kwa karne nyingi pale wanapokuwa hawana tena jambo la maana la kusema.

Alikuwa na umri wa miaka sabini na tisa.

Mimi nilikuwa na sitini.

Hesabu za kifo zilikuwa wazi kabisa.

Yaliyotokea baadaye hayakuwa wazi.

Kwa mwaka mzima nilitenda kama ambavyo mtu yeyote mwenye akili timamu angetenda.

Nilimwombolezea.

Nilimkumbuka.

Nililihisi pengo lake.

Wakati mwingine nilimzungumzia.

Mara nyingi sikumzungumzia.

Maisha, kama mdai mwenye subira, yalikuja kila asubuhi kudai deni lake.

Bili.

Kazi.

Familia.

Majukumu.

Siku zikawa wiki.

Wiki zikawa miezi.

Kisha kitu fulani kikabadilika.

Si ghafla.

Si kwa kishindo.

Kimyakimya.

Jinsi kutu inavyotokea kwenye chuma.

Jinsi mapambazuko yanavyoingia chumbani.

Jinsi mwana anavyogundua kwamba wakati umekuwa ukimshughulikia bila ruhusa yake.

Nilianza kunywa glasi ya divai wakati wa chakula cha mchana.

Baba yangu alikuwa akifanya hivyo.

Nikashikwa na wazimu wa pilipili kali.

Baba yangu alizipenda sana.

Kikohozi kisichokoma kikajitokeza.

Kikohozi kilekile cha kukera ambacho yeye alikaa miaka mingi akijifanya hana.

Kisha ukaja utani.

Kejeli ileile kavu.

Ustadi uleule wa kuchagua wakati.

Tabia ileile ya kutabasamu kabla ya kutoa neno la mwisho la kucheakesha.

Jioni moja niliiona taswira yangu kwenye kioo.

Kwa muda mfupi nilicheka.

Kisha nikaacha.

Niliutambua uso.

Lakini sikumtambua mtu huyo.

Siwezi kuieleza hisia hiyo vizuri zaidi ya hivi:

Nilifanana kabisa na mimi mwenyewe.

Hata hivyo, ilionekana kana kwamba mtu mwingine ndiye aliyesimama pale.

Huo ulikuwa mwanzo.

Au pengine yalikuwa yameanza mapema zaidi, ila mimi tu sikuwa nimetambua.

Wakati huohuo, jambo jingine lilitokea.

Tarehe 9 Juni 2026, niliketi mbele ya kompyuta yangu ili kuhuisha tovuti ya zamani ya WordPress.

Huo ndio uliokuwa mpango.

Kazi rahisi ya kiutawala.

Mojawapo ya shughuli zile za kuchosha ambazo watu wazima huzifanya kwa sababu uhalisia unang'ang'ania kuwepo.

Badala yake, nilinunua kikoa kipya.

Gillettenarrative.com.

Nilibuni jina.

Kisha nikaanza kujenga kitu ambacho hakuna aliyeniomba nikijenge.

Jambo la ajabu halikuwa kazi yenyewe.

Jambo la ajabu lilikuwa lengo lake.

Sikuwa najaribu kuuza chochote.

Sikuwa naanzisha biashara.

Sikuwa nawafukuzia wawekezaji.

Sikuwa natafuta kukubaliwa.

Nilikuwa nikitoa kila kitu bure.

Kadiri nilivyozi kufanya kazi kwa bidii, ndivyo jambo hilo lilivyozi kukosa mantiki.

Saa kumi kwa siku.

Kumi na mbili.

Kumi na tano.

Ishirini.

Kama wazimu ungekuwa na ofisi, mimi nilikuwa nimekuwa meneja wake wa zamu ya usiku.

Hata hivyo, niliendelea.

Kisha Bing ikafanya jambo lisilotarajiwa.

Mojawapo ya maandiko yangu lilitokea la kwanza katika utafutaji wa Gillette.

Familia yangu iliita bahati.

Sadfa.

Ajali.

Nilikubali.

Kabla tu ya kulijaribu.

Nilichapisha kazi nyingine.

Ikatokea tena.

Kisha nyingine.

Tena.

Hatimaye, hata sadfa ikaanza kudai maelezo.

Shemeji yangu alihofia mawakili.

Mimi nilihangaikia kuelewa kilichokuwa kikitokea.

Hayo ni mahangaiko mawili tofauti kabisa.

Moja huogopa matokeo.

Jingine hutafuta sababu.

Siku zote nimependelea sababu.

Lakini nilipokuwa nikifukuzia majibu, mwili wangu ukaingia kwenye mazungumzo.

Kwanza tezi iliyovimba.

Kisha jipu la jino.

Kisha maumivu ya mgongo.

Kisha maumivu ya mguu.

Dalili moja baada ya nyingine.

Hakuna la maafa.

Hakuna la kishindo.

Kiasi cha kutosha tu kumfanya mtu awe makini.

Siku moja, nilipokuwa nikitafuta kipanya cha zamani cha kompyuta kwenye chumba cha chini ya nyumba, nilikuta picha ya bibi yangu.

Mama wa baba yangu.

Sikuwa nikimtafuta yeye.

Lakini alikuwa pale.

Akisubiri ndani ya sanduku lililosahaulika.

Niliweka picha hiyo kwenye pochi yangu.

Si kwa sababu nilikuwa na sababu.

Kwa sababu sikuwa na sababu ya kutofanya hivyo.

Baadaye nilijaribu kumweleza mke wangu baadhi ya mambo haya.

Alinisikiliza kwa makini.

Kisha akanipangia miadi na daktari wa magonjwa ya akili.

Niliuona huo kuwa mwitikio wa busara kabisa.

Ukweli ni kwamba huenda nami ningefanya vivyo hivyo.

Kwa sababu kufikia hapo swali fulani lilikuwa limeanza kuitawala akili yangu.

Swali la hatari.

Si kwa sababu lilikuwa na jibu.

Kwa sababu halikuwa nalo.

Ni nini hasa kinachosalia mtu anapokufa?

Si kisheria.

Si kibiolojia.

Si kidini.

Kibinadamu.

Sauti?

Mazoea?

Kumbukumbu?

Ishara?

Kupenda divai?

Tabasamu?

Je, baba anaweza kutoweka na bado akabaki yupo ndani ya usanifu wa maisha mengine?

Sijui.

Najua tu kilichotokea.

Kadiri nilivyoziidi kumtafuta baba yangu, ndivyo nilivyoziidi kutompata makaburini.

Ndivyo nilivyoziidi kumpata ndani yangu mwenyewe.

Hatimaye matatizo ya mwili yakapungua.

Kitunguu saumu.

Maharagwe.

Wali.

Matembezi marefu.

Wakati.

Mwili ukapona.

Maswali yakabaki.

Alasiri moja niliondoka nyumbani nikiwa na dola moja mfukoni.

Dola moja ndiyo pekee iliyobaki kati ya zile sabini nilizotarajia zingenivusha hadi mwisho wa mwezi.

Kwa bahati nzuri, ghala langu la chakula lilikuwa tajiri kuliko pochi yangu.

Mchele.

Maharagwe.

Vitunguu.

Kitunguu saumu.

Vya kutosha kumweka mtu hai.

Si vya kutosha kumvutia yeyote.

Barabarani nilikutana na wazee wawili.

Maskini.

Wenye staha.

Wasioonekana, jinsi ambavyo wazee huwa mara nyingi.

Hawakuomba pesa.

Hawakuomba msaada.

Walikuwepo tu.

Nikawapa dola yangu ya mwisho.

“Msiigombanie,” nikasema.

“Mkishindwa kuitumia, labda itawaletea bahati.”

Wakacheka.

Nikaondoka.

Baada ya mita chache, mmoja wao akaniita nirudi.

“Ewe, mtu mwema.”

Nikageuka.

Akatabasamu.

Kisha akasema jambo ambalo sijawahi kulisahau.

“Kila kitu ambacho mtu amekiishi kinaweza kusimuliwa kwa sababu moja tu.

Kwa sababu kilitokea.”

Kisha akaenda zake.

Sikumwona tena kamwe.

Mara nyingi watu humtafuta Mungu maisha yanapokuwa magumu.

Mimi hufanya hivyo kwa nadra.

Si kwa sababu namkataa.

Kwa sababu sijawahi kuwa hodari sana wa kutafuta.

Napendelea kuchunguza.

Kutazama.

Kuwa makini.

Kuyaangalia kwa uangalifu mambo ambayo watu wengi huyapuuza.

Sadfa.

Picha.

Tabasamu.

Baba aliyekufa akijitokeza ndani ya mazoea ya mwanawe aliye hai.

Baba yangu alikufa.

Nalijua hilo.

Mazishi yalilithibitisha.

Jeneza lililithibitisha.

Makaburi yalilithibitisha.

Lakini ikiwa kifo kilimaliza maisha yake, hakikumaliza uwepo wake.

Na kama hukubaliani nami, hilo linakubalika kabisa.

Sikuombi uniamini.

Nakuuliza tu swali lilelile nililojiuliza mimi mwenyewe.

Amekufa.

Eleza hili.

Ferdinando